

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ความผิดฐานเข้าร่วมในการซุกซ่อนต่อสู้อยู่ในกฎหมายไทยครั้งแรกในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 253 และมาตรา 258 ต่อมาเมื่อมีการบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดฐานนี้ได้ถูกบัญญัติไว้ในลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย โดยบัญญัติไว้ 2 มาตรา ได้แก่ มาตรา 294 คือ กรณีการเข้าร่วมซุกซ่อนต่อสูัระหว่างบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไปเป็นเหตุให้บุคคลถึงแก่ความตาย และมาตรา 299 คือ กรณีการเข้าร่วมซุกซ่อนต่อสูัระหว่างบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไปเป็นเหตุให้บุคคลได้รับอันตรายสาหัส ซึ่งบทบัญญัติทั้งสองมาตรามีข้อความทำนองเดียวกับความผิดฐานวิวาทต่อสูั มาตรา 253 และมาตรา 258 ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 โดยกฎหมายลักษณะอาญาจะใช้คำว่า “วิวาทต่อสูักัน” ส่วนในประมวลกฎหมายอาญาจะใช้คำว่า “ซุกซ่อนต่อสูั”

ความผิดฐานเข้าร่วมในการซุกซ่อนต่อสูัมีคุณธรรมทางกฎหมาย คือ ภัยอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายแล้วแต่กรณี และจัดเป็น “ความผิดที่เป็นการก่ออันตราย” ในลักษณะที่เห็นประจักษ์ โดยกฎหมายประสงค์ที่จะป้องกันไม่ให้อันตรายเกิดขึ้นจึงได้บัญญัติความผิดฐานนี้ขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าวัตถุประสงค์ในการลงโทษของความผิดฐานนี้เป็นการลงโทษเพื่อข่มขู่ให้ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวต่อการถูกลงโทษและยับยั้งไม่ให้มีการกระทำความผิดซ้ำ

ความผิดฐานเข้าร่วมในการซุกซ่อนต่อสูัตามมาตรา 294 และมาตรา 299 มีหลักเกณฑ์องค์ประกอบความผิดเหมือนกัน จะแตกต่างกันก็เฉพาะ มาตรา 294 เป็นกรณีเข้าร่วมซุกซ่อนต่อสูัเป็นเหตุบุคคลถึงแก่ความตาย ส่วนมาตรา 299 เป็นกรณีเข้าร่วมซุกซ่อนต่อสูัเป็นเหตุให้บุคคลได้รับอันตรายสาหัสเท่านั้น

การเข้าร่วมในการซุกซ่อนต่อสูักันตามมาตรา 294 นี้กฎหมายกำหนดไว้ว่า ต้องมีบุคคลตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ฉะนั้น ถ้ามีเพียง 2 คนต่อสูักันก็ไม่เรียกว่าซุกซ่อนต่อสูักัน แต่เป็นการต่อสูักันระหว่างบุคคล ถ้ามีบุคคลถึงแก่ความตายหรือได้รับอันตรายสาหัสย่อมทราบได้แน่นอนว่าใครเป็นผู้ทำให้ตายหรือได้รับอันตรายสาหัส ซึ่งผู้นั้นจะต้องมีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาหรือไม่เจตนาตามมาตรา 288 หรือมาตรา 290 แล้วแต่กรณี หรือต้องมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายได้รับอันตรายสาหัสตามมาตรา 297 แต่ไม่มีความผิดตามมาตรา 294

คำว่า “การเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้” หมายถึง การกระทำเพื่อใช้กำลังทำร้ายร่างกาย โดยบุคคลหลายคนเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้กันอย่างสับสนวุ่นวายและไม่ได้คิดว่าใครทำร้ายร่างกายใคร อย่างไร หรือไม่ต้องถึงกับได้ใช้กำลังทำร้ายร่างกายสำเร็จแล้ว

การที่บุคคลถึงแก่ความตายหรือได้รับอันตรายสาหัสจะเป็นเพราะการกระทำของผู้วิาทคนใดไม่สำคัญ และบุคคลที่ตายหรือได้รับอันตรายสาหัสจะเป็นบุคคลอื่นที่ไม่ได้เข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ก็ได้ แต่ความตายหรืออันตรายสาหัสนั้นต้องเป็นผลโดยตรงที่เกิดจากการชุมนุมต่อสู้ โดยความตายที่เกิดจากการชุมนุมต่อสู้กันนี้ไม่จำเป็นว่าจะต้องตายทันทีในขณะที่ชุมนุมต่อสู้กัน แต่อาจตายในวันอื่นหลังจากวันชุมนุมต่อสู้กันก็ได้

เรื่องที่ว่าหากความตายหรืออันตรายสาหัสนั้นไม่ได้เกิดในขณะที่บุคคลนั้นเข้าร่วมชุมนุมต่อสู้ด้วยแต่ได้เกิดขึ้นก่อนหรือหลังที่บุคคลนั้นเข้าร่วมชุมนุมต่อสู้แล้ว ผู้นั้นจะมีความผิดฐานนี้หรือไม่นั้น ความเห็นของนักกฎหมายส่วนใหญ่ เห็นว่า ผู้ที่มีความผิดตามมาตรา 294 หรือ 299 นี้ไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมตั้งแต่ก่อนหรือขณะที่ได้มีการทำร้ายซึ่งมีผลให้บุคคลถึงแก่ความตายหรือได้รับอันตรายสาหัส แม้ว่าจะเข้าร่วมชุมนุมต่อสู้ภายหลังจากที่ได้มีการทำร้ายแล้ว ผู้นั้นก็ยังมี ความผิดตามมาตรา 294 หากมีบุคคลถึงแก่ความตาย หรือมีความผิดตามมาตรา 299 หากมีบุคคล ได้รับอันตรายสาหัส หรือจะเลิกไปจากการชุมนุมต่อสู้ก่อนแล้วจึงเกิดความตายหรืออันตรายสาหัส ขึ้นจากการชุมนุมต่อสู้ที่ยังมีอยู่ต่อไปก็ยังมีผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้เช่นเดียวกัน

ในกรณีที่ปรากฏว่าในพวกที่เข้าร่วมชุมนุมต่อสู้กันนั้น ผู้ใดเป็นผู้ทำให้บุคคลถึงแก่ความตาย ผู้นั้นก็จะต้องมีผิดฐานฆ่าคนตายตามมาตรา 288 หรือ 290 แล้วแต่กรณี และในกรณีที่ปรากฏว่าในพวกที่เข้าร่วมชุมนุมต่อสู้กันนั้น ผู้ใดเป็นผู้ทำให้บุคคลได้รับอันตรายสาหัส ผู้นั้นก็จะต้องมีผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสตามมาตรา 297 แยกเป็นความผิดอีกกระทงหนึ่งต่างหาก

ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้บัญญัติข้อยกเว้นให้ผู้เข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ไม่ต้องรับโทษ หากผู้นั้นสามารถนำสืบแสดงได้ว่า ตนได้กระทำไปเพื่อ 1) ห้ามการชุมนุมต่อสู้ หรือ 2) ป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยข้อยกเว้นทั้งสองประการนี้ หน้าที่นำสืบตกอยู่แก่ฝ่ายที่กล่าวอ้างขึ้นมาเพื่อให้ตนพ้นความรับผิด

ในเรื่องการต่อสู้ว่าป้องกันนั้น ผู้สมัครใจเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ จะอ้างว่ากระทำโดยป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้ตนพ้นผิดในความผิดฐานนี้ไม่ได้ และจะทำร้ายผู้หนึ่งเพื่อป้องกันผู้อื่นอีกผู้หนึ่งที่วิาทต่อสู้กันอยู่ก็ไม่ได้ เพราะบุคคลนั้นไม่มีสิทธิป้องกันตนต่อภัยที่ตนสมัครใจเข้าเสี่ยงเอง โดยไม่มีเหตุผลอันชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อเราพิจารณาความผิดฐานเข้าร่วมในการหลุมตุ่มต่อสู้อย่าง 2 มาตราแล้ว จะพบว่ากรณีที่ความผิดฐานดังกล่าวบัญญัติเหตุยกเว้นโทษไว้ในวรรคสองของทั้ง 2 มาตราความว่า “ถ้าผู้ที่เข้าร่วมในการหลุมตุ่มต่อสู่นั้นนั้นแสดงได้ว่า ได้กระทำไปเพื่อห้ามการหลุมตุ่มต่อสู่นั้นหรือเพื่อป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ” หากนำการกระทำทั้ง 2 ประการ คือ “การห้ามการหลุมตุ่มต่อสู่ม” และ “การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย” มาวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาตามโครงสร้างความผิดอาญาและบทบัญญัติทั่วไปเรื่อง “ป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย” ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 แล้ว จะพบว่าการกระทำทั้ง 2 ประการเป็นการกระทำที่ไม่เป็นความผิด หากใช่เป็นการกระทำที่มีความผิดแต่กฎหมายยกเว้นโทษให้ดังที่ความผิดฐานนี้บัญญัติไว้ว่า “ไม่ต้องรับโทษ” โดยสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

หากนำ “การห้ามการหลุมตุ่มต่อสู่ม” มาพิจารณาตามโครงสร้างความผิดอาญาของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและประเทศฝรั่งเศสซึ่งเป็นประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมายเช่นเดียวกับไทย จะพบว่าเป็นการกระทำที่ขาด “เจตนาในการเข้าร่วมหลุมตุ่มต่อสู่ม” ซึ่งเป็นส่วนของ “องค์ประกอบภายใน” ตามโครงสร้างความผิดอาญาของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และเป็นส่วนของ “องค์ประกอบทางจิตใจ” ตามโครงสร้างความผิดอาญาของประเทศฝรั่งเศส ดังนั้นจึงเป็นการกระทำที่ไม่ครบองค์ประกอบของโครงสร้างความผิดอาญา ทำให้กระทำไม่เป็นความผิด หากใช่เป็นการกระทำที่มีความผิดแต่กฎหมายยกเว้นโทษให้ดังที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 294 และมาตรา 299 บัญญัติไว้แต่อย่างใด

กรณีต่อมาเมื่อเราวินิจฉัยการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายตามโครงสร้างความผิดอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีแล้วจะพบว่า “การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย” นั้นเป็นเหตุที่ผู้กระทำความผิดสามารถทำได้เหตุหนึ่งในหลายๆ เหตุ โดยอยู่ในโครงสร้างความผิดอาญาส่วนของ “ความผิดกฎหมาย” และประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันบัญญัติว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมาย อันเป็นผลให้การกระทำไม่เป็นความผิด และเมื่อพิจารณาการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายตามโครงสร้างความผิดอาญาของฝรั่งเศสแล้วจะพบว่าอยู่ในส่วนของ “เหตุแห่งการไม่ต้องรับผิด” ซึ่งอยู่นอกโครงสร้างความผิดอาญาและจะพิจารณาเมื่อการกระทำนั้นครบองค์ประกอบทั้งสามประการของโครงสร้างความผิดอาญาแล้ว โดยการป้องกันนั้นจัดเป็น “เหตุเนื่องจากการกระทำ” และถือเป็นการใช้สิทธิซึ่งเป็นเหตุที่ผู้กระทำความผิดสามารถทำได้ จึงเป็นเหตุยกเว้นความผิดทำให้การกระทำไม่เป็นความผิด ดังนั้น ผู้กระทำจึงไม่ต้องรับผิดชอบทั้งในทางอาญาและทางแพ่ง

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายอาญาของไทยแล้วจะพบว่าได้บัญญัติเรื่อง “การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย” ไว้ในภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป มาตรา 68 ซึ่งได้บัญญัติผลทางกฎหมายไว้ว่า “ผู้กระทำไม่มีความผิด” ต่างกับผลทางกฎหมายของมาตรา 294 และมาตรา 299 ที่บัญญัติให้ผู้ซึ่งทำการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย “ไม่ต้องรับโทษ” ซึ่งหมายความว่าผู้นั้นมีความผิดแต่กฎหมายยกเว้นโทษให้ ผู้เขียนเห็นว่ากรณีที่บทบัญญัติทั้ง 3 มาตราใช้คำว่า “ป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย” เช่นเดียวกันแต่บัญญัติผลทางกฎหมายที่ผู้กระทำจะได้รับต่างกันเช่นนี้ ย่อมเป็นการไม่เหมาะสม เพราะอาจส่งผลทำให้เกิดความสับสนในเรื่องผลของถ้อยคำในกฎหมายได้

การที่กฎหมายบัญญัติผลของการกระทำทั้ง 2 ประการ คือ “การห้ามการชุลมุนต่อสู้” และ “การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย” ให้มีผลคือ ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษนั้น นอกจากจะเป็นการบัญญัติผลของการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การวินิจฉัยความผิดอาญาตาม โครงสร้าง ความผิดอาญาและไม่เป็นไปตามบทบัญญัติทั่วไปเรื่องป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายในประมวลกฎหมายอาญาแล้ว การบัญญัติผลของการกระทำเช่นนี้ยังส่งผลกระทบต่อผู้กระทำด้วย เนื่องจาก การกระทำที่กฎหมายยกเว้นโทษมีผลทำให้ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษทางอาญาเท่านั้นแต่ยังคงมีความรับผิดชอบทางแพ่งอยู่ แตกต่างจากการกระทำที่ไม่เป็นความผิดหรือการกระทำที่กฎหมายยกเว้นความผิดซึ่งมีผลทำให้ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษทั้งทางอาญาและทางแพ่ง ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่า ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุลมุนต่อสู้ทั้ง 2 มาตราสมควรได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักการวินิจฉัยความผิดอาญาตาม โครงสร้าง ความผิดอาญา

นอกจากนี้หากเราพิจารณาสภาพสังคมไทยในปัจจุบันจะพบว่าปัญหาประการหนึ่งที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น คือ ปัญหาการยกพวกตีกันของนักเรียนนักศึกษาระหว่างสถาบัน โดยจากสถิติการรับแจ้งเหตุของกองบัญชาการตำรวจนครบาลพบว่าสถิติการแจ้งเหตุนักเรียนทะเลาะวิวาทกันนั้นมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องทุกปี ซึ่งในการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีนี้พบว่า ความผิดฐานหนึ่งในประมวลกฎหมายอาญาที่มักนำมาใช้ คือ ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุลมุนต่อสู้ เนื่องจาก เหตุการณ์ดังกล่าวมีบุคคลจำนวนมากวิวาทต่อสู้กันทำให้การระบุดังกล่าวทำให้บุคคลได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ความตายเป็นไปได้ยาก จึงจำเป็นต้องนำความผิดฐานนี้มาใช้เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด เพราะ ความผิดฐานนี้บัญญัติเอาผิดผู้ที่เข้าร่วมในการชุลมุนต่อสู้ทุกคน แต่ทั้งนี้เนื่องจากความผิดฐานนี้ได้บัญญัติลงโทษไว้เพียง 2 กรณีเท่านั้น คือ กรณีการเข้าร่วมในการชุลมุนต่อสู้เป็นเหตุให้บุคคลถึงแก่ความตายและกรณีการเข้าร่วมในการชุลมุนต่อสู้เป็นเหตุให้บุคคลได้รับอันตรายสาหัส ดังนั้น หากในการชุลมุนต่อสู้นั้นมีเพียงบุคคลที่ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจก็จะไม่สามารถใช้ความผิดฐานนี้ลงโทษผู้ที่เข้าร่วมชุลมุนต่อสู้ได้ทำให้ต้องนำมาตรา 295 มาใช้ในการพิจารณา ซึ่งหากการชุลมุนต่อสู้ไม่สามรถระบุดังกล่าวทำให้ร่างกายเพื่อนำมา

ลงโทษตามมาตรา 295 ได้ อาจก่อให้เกิดปัญหาในการพิจารณาตัดสินของศาล เนื่องจาก ไม่มีบทบัญญัติที่จะมาปรับใช้กับกรณีนี้ได้ ทำให้ศาลต้องปล่อยตัวผู้กระทำความผิดไปดังที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาฎีกาบางฉบับ หรือในบางกรณีผู้ที่เข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ทุกคนรวมทั้งผู้ที่เป็นผู้ทำร้ายด้วยก็อาจมีความผิดตามมาตรา 372 หรือมาตรา 379 ซึ่งเป็นความผิดลหุโทษที่มีระวางโทษเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งการชุมนุมต่อสู้นั้นเป็นเหตุการณ์ที่มีการชุมนุมต่อสู้กันอย่างสับสนวุ่นวายย่อมเป็นการยากที่จะหาพยานหลักฐานว่าใครเป็นผู้ทำร้ายใครอย่างไรอยู่แล้วจึงมีความเป็นไปได้มากที่จะไม่สามารถหาตัวผู้ที่ยิงมือทำร้ายร่างกายได้ ดังนั้น การที่จะให้ผู้เข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ได้รับโทษเพียงเล็กน้อยย่อมไม่สามารถที่จะยับยั้งและข่มขู่ให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวได้ ประกอบกับปัจจุบันสังคมไทยมีปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มนักเรียนนักศึกษาทยอยก่อคดีกันมากขึ้น จึงสมควรที่จะมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อเอาผิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการชุมนุมต่อสู้ที่เป็นเหตุให้บุคคลได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจเพิ่มขึ้นมาอีกกรณีหนึ่งเพื่อเป็นการปรามให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกระทำความผิดมีความยับยั้งชั่งใจก่อนลงมือกระทำความผิดและป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ

ปัญหากลุ่มนักเรียนนักศึกษาทยอยก่อคดีกันที่เพิ่มจำนวนสูงขึ้นนั้นพบว่าบ่อยครั้งมีการนำอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดเข้ามาใช้เป็นอาวุธในการวิวาทต่อสู้กันด้วย ซึ่งเห็นได้ว่าอาวุธดังกล่าวเป็นอาวุธร้ายแรงที่สามารถสร้างความหวาดกลัวและก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนได้เป็นวงกว้างโดยสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินรวมถึงชีวิตร่างกายของประชาชนได้เป็นจำนวนมากและรวดเร็ว อาจส่งผลให้การชุมนุมต่อสู้มีจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ความตายเพิ่มมากขึ้นและยังส่งผลให้ความตายหรืออันตรายสาหัสเกิดได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นด้วย เนื่องจาก เป็นอาวุธที่ถูกออกแบบขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ทำลายชีวิตหรือทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บซึ่งบุคคลผู้ใช้ออมเล็งเห็นได้ว่าสามารถทำให้ผู้อื่นตายหรือได้รับบาดเจ็บสาหัสได้เมื่อเทียบกับการใช้อาวุธชนิดอื่น ดังนั้น หากจะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการชุมนุมต่อสู้ที่มีหรือใช้อาวุธดังกล่าวได้รับโทษเท่ากับกรณีการชุมนุมต่อสู้ที่กฎหมายบัญญัติไว้ย่อมเป็นการไม่เหมาะสมกับอันตรายและความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดขึ้น อีกทั้งเพื่อเป็นการป้องกันความรุนแรงจากการใช้อาวุธซึ่งสร้างความหวาดกลัวให้แก่คนในสังคมตลอดจนเพื่อดูแลสังคมให้เกิดความสงบสุขจึงควรมีกฎหมายที่บัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้จึงเห็นว่าความผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้สมควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมต่อสู้ที่มีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดต้องได้รับโทษหนักกว่ากรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อให้ความผิดฐานนี้มีความเหมาะสมกับการบังคับใช้ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันนั่นเอง

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหาต่างๆที่เกิดจากการบัญญัติความผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ในประมวลกฎหมายอาญานั้น ผู้เขียนเห็นว่า ความผิดฐานนี้สมควรได้รับการแก้ไข และบัญญัติเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

1. บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 294 และมาตรา 299 สมควรได้รับการแก้ไขโดยตัดข้อความในวรรคสองที่บัญญัติว่า “ถ้าผู้ที่เข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้นั้นแสดงได้ว่า ได้กระทำไปเพื่อห้ามการชุมนุมต่อสู้นั้น หรือเพื่อป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ” ออกไปจากบทบัญญัติของทั้งสองมาตราเพื่อให้เหมาะสมและถูกต้องตามหลักเกณฑ์การวินิจฉัยความผิดอาญาตาม โครงสร้างความผิดอาญาและสอดคล้องกับบทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68

2. ประมวลกฎหมายอาญาควรเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการชุมนุมต่อสู้ที่เป็นเหตุให้บุคคลได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจเพิ่มเข้ามาในความผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ และกำหนดระวางโทษให้เหมาะสมลดหลั่นลงมาจากกรณีเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้เป็นเหตุให้บุคคลได้รับอันตรายสาหัสตามมาตรา 299 โดยระวางโทษดังกล่าวจะต้องน้อยกว่าระวางโทษของความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามมาตรา 295 และหากผู้ต่อสู้ลงมือทำร้ายผู้นั้นก็จะต้องมีความผิดตามมาตรา 295 อีกฐานหนึ่งด้วย

3. กฎหมายควรบัญญัติให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมต่อสู้ที่มีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดต้องรับโทษหนักกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อให้โทษที่ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับมีความเหมาะสมกับปริมาณความเสียหายที่เพิ่มมากขึ้นจากการใช้อาวุธดังกล่าว

ทั้งนี้ผู้เขียนเห็นว่าหากความผิดฐานเข้าร่วมชุมนุมต่อสู้ของไทยได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักการวินิจฉัยความผิดอาญาตาม โครงสร้างความผิดอาญาดังที่กล่าวมาแล้วย่อมจะทำให้ความผิดฐานนี้มีความถูกต้องชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งหากความผิดฐานดังกล่าวมีการบัญญัติเพิ่มเติมความรับผิดในกรณีดังกล่าวข้างต้นนี้ย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมในการช่วยปรามและข่มขู่ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดให้เกิดความเกรงกลัว ไม่กล้ากระทำความผิดและป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งจะเป็นการช่วยลดอันตรายที่จะเกิดขึ้นในสังคมและทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขมากขึ้นนั่นเอง